11 Οκτωβρίου 2020

Η παραβολή του σπορέως (Λουκ. η 5-15) (Αρχιμανδρίτης Ιωήλ Γιαννακόπουλος)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη / Ορθοδοξία και Ορθοπραξία

(Ματθ. 13,1 —9. 18—23. Μαρκ. 4,1-9. 1,13-20,26—29. Λουκ. 8,4—9. 11 — 15)

Ο Κύριος ευρίσκεται εν Καπερναούμ. «Εν τη ημέρα εκείνη» κατά την οποίαν συνέβη το υπό του Ματθαίου 12,22—50 αναφερόμενον επεισόδιον «εξελθών ο Κύριος της οικίας εκάθητο παρά την θάλασσαν» μετά των μαθητών του προφανώς, ίνα αναπαυθή. Η ανάπαυσίς του όμως αύτη δεν διήρκησε πολύ, διότι «συνιόντος όχλου πολλού και των κατά πόλιν επιπορευομένων προς Αυτόν»

συρρέοντος δηλαδή πολλού όχλου και πολλών προσερχόμενων προς αυτόν εκ των πόλεων της Γαλιλαίας «συνάγεται προς αυτόν όχλος πλείστος» συγκεντρώνεται πολύς λαός, ίνα ακούση τον θείον λόγον Του. Ο όχλος ούτος ήτο τόσον πολύς, «ώστε εις πλοίον εμβάντα Αυτόν καθήσθαι, πας δε ο όχλος επί τον αιγιαλόν ειστήκει». Ο Κύριος δηλαδή ηναγκάσθη να εισέλθη εις τι «πλοίον», λέμβον και καθήμενος εκεί «και ελάλησε πολλά εν παραβολαίς» εδίδασκε προς τον όρθιον κατά μήκος της παραλίας ιστάμενον λαόν δια παραβολών. Παραβολή είναι διήγησις εκ της ζωής, η οποία δεν έγινεν ως γεγονός, δύναται όμως να συμβή. Μεταξύ των άλλων παραβολών είναι και η παραβολή του σπορέως, η οποία έχει ως εξής:

« Εξήλθεν ο σπείρων του σπείρειν τον σπόρον αυτού». Κάποιος γεωργός έσπερνεν εις τον αγρόν αυτού. «Εν τω σπείρειν αυτόν» εν ω έσπερνε τον σπόρον του «ο μεν έπεσε παρά την οδόν» μέρος δηλαδή του σπόρου έπεσεν εις τους εντός του αγρού δρομίσκους και άλλος μεν «κατεπατήθη» υπό των ανθρώπων, άλλον δε «τα πετεινά του ουρανού κατέφαγον αυτόν». «Άλλα έπεσεν επί τα πετρώδη, όπου ουκ είχε γην πολλήν». Άλλο δηλαδή μέρος σπόρου έπεσεν εις πετρώδες μέρος, όπου δεν υπήρχε πολύ χώμα. Ο πεσών εις το μέρος αυτό σπόρος «ευθύς εξανέτειλεν» αμέσως εφύτρωσε «δια το μη έχειν βάθος γης», διότι δεν είχε πολύ χώμα. «Ότε» όμως «ανέτειλεν ο ήλιος» ο φυτρώσας στάχυς «εκαυματίσθη» εκάη «δια το μη έχειν ρίζαν» επειδή δεν είχεν αρκετήν ρίζαν «και ικμάδα» υγρασίαν «εξηράνθη». Ο σπόρος δηλαδή ούτος ως εγγύς της επιφανείας του εδάφους ήτο περισσότερον εκτεθειμένος εις την επίδρασιν του ηλίου και δια τούτο εξηράνθη. «Άλλο έπεσεν εν μέσω των ακανθών» εις μέρος όπου δεν υπήρχον άκανθαι, αλλά εφύτρωσαν βραδύτερον «και συμφυείσαι αι άκανθαι απέπνιξαν αυτό και καρπόν ουκ έδωκε». «Άλλα έπεσεν εις γην αγαθήν, καλήν και εδίδου καρπόν αναβαίνοντα και αυξανόμενον» γινόμενον δηλαδή ημέραν με την ημέραν μεστότερον και ογκωδέστερον. Εκ του σπαρέντος καρπού εις την γην ταύτην «ο μεν έφερε εκατόν, ο δε εξήκοντα , ο δε τριάκοντα». Άλλος δηλαδή κόκκος έφερε στάχυν έχοντα εκατόν κόκκους, άλλος κόκκος έφερε στάχυν, ο οποίος είχε τριάκοντα κόκκους και άλλος κόκκος έφερε στάχυν φέροντα εξήκοντα κόκκους. Η πλούσια αύτη καρποφορία δεν πρέπει να μας εκπλήσση, διότι εις παλαιάς εποχάς εν Παλαιστίνη συνέβαινε αύτη.

Ο Ευαγγελιστής Μάρκος (4,26—29) συμπληρών την παραβολήν ταύτην αναφέρει άλλην παραβολήν του Κυρίου την εξής: «Ούτως εστίν η βασιλεία του Θεού, ως αν άνθρωπος βάλη τον σπόρον επί της γης και καθεύδη και εγείρηται νύκτα και ημέραν και ο σπόρος βλαστάνη και μηκύνηται ως ουκ οίδεν αυτός. Αυτομάτη γαρ η γη καρποφορεί πρώτον χόρτον, είτα στάχυν, είτα πλήρη σίτον εν τω στάχυϊ. Όταν δε παραδώ» ωριμάση «ο καρπός, ευθέως αποστέλλει το δρέπανον, ότι

παρέστηκεν ο θερισμός».

Ενταύθα δεικνύεται, ότι και εις τας ευνοϊκάς ακόμη περιστάσεις ο ριφθείς σίτος εις την γην δεν καρποφορεί αμέσως. Πρέπει να παρέλθη ωρισμένον χρονικόν διάστημα. Ο γεωργός δεν ασχολείται πλέον με τον αγρόν του αλλά με άλλας ασχολίας και όμως ο σπαρείς σίτος αυτομάτως άνευ ανθρωπίνης βοηθείας και αθορύβως αυξάνει και γίνεται πρώτον χόρτος, έπειτα στάχυς, καρπός εις τον στάχυν και τέλος θερίζεται. Κατά παρόμοιον τρόπον αυξάνει ο λόγος του Θεού βραδέως, ασφαλώς, άνευ ανθρωπίνης βοηθείας και αθορύβως.

Επομένως ούτε βιαιότητες χρειάζονται δια την καρποφορίαν του θείου σπόρου, ούτε απογοητεύσεις δια την βραδείαν καρποφορίαν. Η καρποφορία θα είναι οριστική και ο σπείρας θα αμειφθή.

Ο Κύριος, ίνα ελκύση την προσοχήν των ακροατών του εις τα λόγια του ταύτα, έλεγεν «ο έχων ώτα ακούειν ακουέτω».

Οι Απόστολοι δεν εννοούν την παραβολήν ταύτην. Ο Κύριος εν πρώτοις ελέγχει τους μαθητάς του, διότι δεν εννοούν την απλήν αυτήν παραβολήν «και λέγει αυτοίς˙ ουκ οίδατε την παραβολήν ταύτην και πως πάσας τας παραβολάς οίδατε;» πως θα εννοήσητε τας άλλας παραβολάς, αφού δεν εννοείτε αυτήν την τόσον απλήν παραβολήν, η οποία αποτελεί το κλειδί των άλλων παραβολών; Μετά ταύτα προβαίνει εις την ερμηνείαν της παραβολής του σπορέως ως εξής :

«Υμείς ουν ακούσατε την παραβολήν του σπείραντος. Ο σπόρος εστίν ο λόγος του Θεού. Ο σπείρων» είναι ο Χριστός, ο οποίος «τον λόγον σπείρει. Οι παρά την οδόν εισίν οι ακούσαντες είτα έρχεται ο Διάβολος και αίρει τον λόγον από της καρδίας αυτών» διότι «παντός ακούοντος τον λόγον της βασιλείας και μη συνιέντος» μη προσέχοντος «έρχεται ο πονηρός» ο Διάβολος «και αρπάζει το εσπαρμένον εν τη καρδία αυτού και αίρει τον λόγον από της καρδίας αυτών, ίνα μη πιστεύσαντες σωθώσιν.

Ο δε επί τα πετρώδη σπαρείς, ούτος εστιν ο τον λόγον ακούων και ευθύς μετά χαράς δεχόμενος και λαμβάνων αυτόν. Ουκ έχει δε ρίζαν εν εαυτώ, αλλά πρόσκαιρος εστιν˙ είτα γενομένης θλίψεως η διωγμού δια τον λόγον ευθύς σκανδαλίζεται. Οι προς καιρόν πιστεύουσι και εν καιρώ πειρασμού αφίστανται. Το δε εις τας ακάνθας πεσόν ούτοι εισίν οι τον λόγον ακούσαντες και υπό μεριμνών του πλούτου και ηδονών του βίου πορευόμενοι και η απάτη του πλούτου και αι περί τα λοιπά επιθυμίαι εισπορευόμεναι συμπνίγουσι τον λόγον και άκαρπος γίνεται. Ο δε επί την καλήν γην σπαρείς, ούτος εστίν ο τον λόγον ακούων και συνιών» εννοών «ος δη καρποφορεί και ποιεί ο μεν εκατόν, ο δε εξήκοντα, ο δε τριάκοντα

εν υπομονή».

Το αποτέλεσμα του θείου λόγου εις τας καρδίας των ανθρώπων είναι ανάλογον της προσφερθείσης θείας χάριτος και της ελευθερίας των ανθρώπων. Η παραβολή δεικνύει τας διαφοράς των ακροατών του θείου λόγου.

Ιδού η παραβολή του σπορέως. Εν τη παραβολή ταύτη έχομεν τα εμπόδια της καρποφορίας του θείου λόγου και την άρσιν των εμποδίων αυτών.

Θέμα: Εμπόδια καρποφορίας του θείου λόγου και άρσις αυτών.

Αον) Εμπόδια καρποφορίας του θείου λόγου είναι τρία.

1) Η πεπατημένη γη. Ούτοι είναι οι αδιάφοροι. Δια να φυτρώση εις την γην ο πεσών σίτος, είναι ανάγκη, ως γνωστόν, τόσον το χώμα της γης, εις το οποίον έπεσεν ο κόκκος, όσον και ο ίδιος ο κόκκος να πάθουν αμοιβαίαν τινά κίνησιν, συγκίνησιν. Ουδεμία ριζοβόλησις ουδενός κόκκου είναι δυνατή εις περίπτωσιν ουδεμιάς εκατέρωθεν συγκινήσεως. Κατά παρόμοιον τρόπον και η γη, η καρδία του ανθρώπου και ο σπόρος του θείου λόγου, ο οποίος θα πέση επ' αυτής, πρέπει να συγκινηθούν αμοιβαίως. Η καρδία με τους παλμούς της θα ανάλυση τον σπόρον του θείου λόγου, όπως η καλλιεργημένη γη αναλύει τον κόκκον του σίτου. Δυστυχώς όμως ως η πεπατημένη γη είναι τελείως αδιάφορος λόγω της σκληρότητός της και ουδεμίαν κίνησιν αισθάνεται εις τον πεσόντα εις αυτήν σπόρον, κατά παρόμοιον τρόπον υπάρχουν και καρδίαι τόσον σκληραί και πεπατημέναι, αι οποίαι τόσον επιπολαίως εδέχθησαν τον λόγον του Κυρίου, ώστε ουδένα παλμόν, ουδεμίαν συγκίνησιν αισθάνονται δια τον πεσόντα σπόρον του λόγου του Θεού και ο Σατανάς ήρπασεν από την καρδίαν των το αποτέλεσμα της καρποφορίας. Μένουσιν αδιάφοροι, ασυγκίνητοι. Εκοινώνησαν των Αχράντων Μυστηρίων, όταν ήσαν βρέφη και ηλικιωμένοι ψυχορραγούν και ουδεμίαν αισθάνονται συγκίνησιν να ενωθούν με τον Χριστό. Η σαρκολατρεία, η φιλαργυρία, η υπερηφάνεια, αι διάφοραι αύται μορφαί του εγωϊσμού επί έτη πολλά εποδοπάτησαν την ψυχήν των και την εσκλήρυναν. Τι σκληρότερον του εγωισμού; Ουδέν. Τι σκληρότερον της πολυχρονίου συνήθειας εν τη αμαρτία του εγωϊσμού; Ουδέν. Επομένως εγωϊσμός και συνήθεια πολυχρόνιος, ιδού τα μέσα της σκληρύνσεως της ανθρωπίνης καρδίας ως είναι σκληρά η πεπατημένη γη.

2) Η ακανθώδης γη. Αύτη, ως ο Κύριος ερμηνεύει, είναι αι μέριμναι, ο πλούτος και αι ηδοναί του βίου, αι οποίαι συμπνίγουσι την ψυχήν ως αι ακάνθαι. Άκανθαι συμπνίγουσαι είναι ο πλούτος ως δεύτερον εμπόδιον της καρποφορίας του θείου λόγου δια τον εξής λόγον. Αι άκανθαι έχουσι ρίζας μαλακάς και ακάνθας αντί φύλλων. Κατά παρόμοιον τρόπον και η μέριμνα, ο πλούτος και η ηδονή έχουσι μαλακάς τας ρίζας των, τας αρχάς των μέσα μας, διότι είναι ευχάριστοι, ο καρπός των όμως είναι αγκάθι. Όπως το αγκάθι, όταν σε κεντήση, επισύρεται αμέσως η προσοχή σου εις αυτό και εις το μέρος του σώματός σου, το οποίον εκέντησε, κατά παρόμοιον τρόπον και αι ηδοναί, ο πλούτος, η μέριμνα επισύρουν την προσοχήν μας εις τον εαυτόν τους και εις το μέρος του σώματός μας, το οποίον κεντούν. Ταύτα συμπνίγουν, αποσπούν την προσοχήν μας και δεν αφήνουν ταύτην να υψωθή προς τα άνω. Τη ανοχή του γεωργού υπάρχουν τα αγκάθια εις τον αγρόν. Τη θελήσει μας υπάρχουν η βουλιμία του πλούτου, της μερίμνης και των ηδονών. Εις τους ανθρώπους τούτους έγινεν η ριζοβόλησις του καρπού του λόγου του Κυρίου αλλά δεν εσυνεχίσθη. Ήρχισαν το καλόν αλλά δεν το εσυνέχισαν. Οι δύο ανωτέρω πειρασμοί— εμπόδια είναι εσωτερικοί πειρασμοί. Τώρα όμως έρχεται τρίτον εμπόδιον.

3) Η πετρώδης γη. Το εμπόδιον τούτο ευρίσκεται εκτός του ανθρώπου, διότι, όπως ερμηνεύει ο Κύριος, πετρώδης γη είναι εκείνοι, οίτινες «προς καιρόν πιστεύουσι και εν καιρώ πειρασμού αφίστανται». Η πετρώδης γη είναι ανεξάρτητός της θελήσεως του γεωργού. Οι άνθρωποι ούτοι ησθάνθησαν παλμόν καρδίας εις τον θείον λόγον, απέφυγον τον πειρασμόν του πλούτου, της ηδονής, των μεριμνών, εσκόνταψαν όμως εις πειρασμούς, οι οποίοι ήλθον παρά την θέλησιν των χωρίς να το περιμένουν. Η πτωχεία, η νόσος, ο θάνατος, η συκοφαντία και τα λοιπά ατυχήματα της ζωής είναι πειρασμοί, τους οποίους δεν θέλομεν και δεν περιμένομεν. Ο εξ αυτών κίνδυνος είναι μεγάλος. Τσακίζει την ψυχήν του ανθρώπου, διότι οι πειρασμοί αυτοί είναι απροσδόκητοι.

Βον) Α ρ σ ι ς εμποδίων. Εν αντιθέσει προς τα τρία ταύτα εμπόδια της καρποφορίας του θείου λόγου έχομεν την αγαθήν γην, η οποία δεν είναι ούτε πεπατημένη, ούτε ακανθώδης, ούτε πετρώδης, αλλά τουναντίον είναι ωργωμένη άνευ ακανθών εις την επιφάνειαν και άνευ βράχων εις το εσωτερικόν της. Αι καρδίαι των ανθρώπων, τας οποίας δεν εσκλήρυνεν ο εγωισμός, δεν κατέστησεν αδιάφορους η αμαρτωλός συνήθεια, δεν είναι δηλαδή αύται γη πεπατημένη, αλλά αισθάνονται κίνησιν, παλμόν τινα, όπως η ωργωμένη γη, η οποία λαμβάνει τον σπόρον συγκινούνται και καρποφορούν.

Πόσον πράγματι πολύτιμοι είναι οι παλμοί της καρδίας μας δια την καρποφορίαν του θείου λόγου! Πόσον ευτυχείς είναι εκείνοι οι οποίοι κατά τας αρχάς της

χριστιανικής των ζωής ακούσαντες ένα κήρυγμα, μίαν συμβουλήν συνεκινήθησαν κατενύγησαν και με δάκρυα εις τους οφθαλμούς ησθάνθησαν, τους πρώτους παλμούς της καρδίας των εις τον λόγον του Κυρίου !

Όσον όμως ωραία και αν είναι η αρχή, πρέπει αύτη να συνεχισθή. Αι καρδίαι των ανθρώπων, αι οποίαι δεν κατελήφθησαν υπό των μεριμνών και του πλούτου, ώστε να είναι επιπόλαιαι, αλλ' έστρεψαν την προσοχήν των προς τα άνω, εκαρποφόρησαν τον λόγον του Κυρίου, διότι αστεία βρωμερά, γέλωτες και γλέντια διαβολικά, βρωμολογήματα και πειράγματα και αι λοιπαί επιπολαιότητες της ζωής δεν υπάρχουν εις αυτούς. Εκείνοι επήραν την ζωήν όχι μποέμικα αλλά εις τα σοβαρά. Εννοήσαντες το πρόσκαιρον και ολέθριον των ηδονών ύψωσαν το βλέμμα των προς τα άνω και εκείθεν έλαβον την βροχήν της θείας χάριτος, ώστε να ασχοληθώσι σοβαρώς δια το τόσον σοβαρόν ζήτημα της ψυχής των. Εφρόντισαν να απομακρύνουν τα αγκάθια αυτά των ηδονών και του πλούτου από τον νουν των και να φροντίσουν δια την χαράν της ψυχής των και τον πνευματικόν πλουτισμόν. Οι τοιούτοι άνθρωποι ωπλισμένοι κατ' αυτόν τον τρόπον επολέμησαν εξωτερικούς πειρασμούς τα ατυχήματα του βίου δια της υπομονής των, έχοντες πεποίθησιν και πίστιν απόλυτον εις τον Θεόν, ότι όλα τα ατυχήματα του βίου τα επιτρέπει ο Πανάγαθος Θεός προς καταρτισμόν των. Υψώνοντες το βλέμμα των προς τον Θεόν αποκτούν μεγάλον βάθος εις την ψυχήν των. Επομένως οι πρώτοι παλμοί εις την ακρόασιν του θείου λόγου, η συνέχεια και το αμέριστον ενδιαφέρον μας και τρίτον η υπομονή εις την εργασίαν του θείου λόγου είναι τα τρία μέσα άρσεως των τριών εμποδίων.

Λαμπρόν παράδειγμα των δύο ψυχικών καταστάσεων είναι η οσία Μαρία η Αιγυπτία. Αύτη από ηλικίας 12—27 ετών ήτο γη πεπατημένη και ακανθώδης, διότι ζώσα εις την σαρκικήν αμαρτίαν ουδένα παλμόν θείον ησθάνετο εις την ψυχήν της. Τόσην πώρωσιν είχεν, ώστε ως ναύλον κατά την μετάβασίν της εις Ιερουσαλήμ έδωκε το σώμα της. Αποφασίσασα όμως να προσκυνήση τυπικώς τον τίμιον σταυρόν εν Ιερουσαλήμ και μη δυνηθείσα, διότι ημποδίσθη υπό αοράτου δυνάμεως, εδέχθη τον πρώτον παλμόν μετανοίας εν τη καρδία της. Η αρχή αύτη είχε και την συνέχειάν της, διότι έζησε 47 έτη εις ασκητικήν ζωήν κατά την οποίαν η πεπατημένη, η ακανθώδης και πετρώδης γη έγινε τόσον εύφορος, ώστε διήρχετο τον Ιορδάνην αβρόχοις ποσί και όταν προσηύχετο, ίστατο υπεράνω της γης. Ουδείς αμαρτωλός πρέπει να απελπίζεται!

Ας αρχίσωμεν, ας συνεχίσωμεν, ας υπομείνωμεν μέχρι τέλους, ίνα δοξασθώμεν υπό του Θεού.

Το τέλος και το επισφράγισμα των παραβολών.

Ματθ. 13, 10—17. 34—35. Μαρκ. 4, 10—14. 21—25. 33—34. Λουκ. 8, 9—10. 16—18.

Και α) Το τέλος των παραβολών τούτων.

«Ότε ο Κύριος εγένετο κατά μόνας» αποχωρήσαντος του όχλου «προσελθόντες οι περί Αυτόν συν τοις δώδεκα ηρώτων Αυτόν διατί εν παραβολαίς λαλείς αυτοίς; και τις αύτη είη η παραβολή;» του σπορέως. Την παραβολήν ταύτην ηρμηνεύσαμεν ανωτέρω ιδέ σελίδα 170—172.

Η παραβολή, όπως θα ίδωμεν κατωτέρω, έχει τα φωτεινά αλλά έχει και τα σκοτεινά της σημεία. Ο ευρύτερος κύκλος των μαθητών μετά των δώδεκα Αποστόλων ερωτούν τον Κύριον διατί ομιλεί προς τον λαόν δια παραβολών. Ο Κύριος απαντά: «Υμίν δέδοται γνώναι τα μυστήρια της βασιλείας των ουρανών. Εκείνοις δε τοις έξω ου δέδοται». Μυστήρια της βασιλείας είναι τα μυστικά σχέδια της βασιλείας του Θεού, πως δηλαδή αύτη αναπτύσσεται και προοδεύει. Οι «έξω» είναι η άπιστος μάζα του Ιουδαϊκού λαού. Ο Κύριος φέρει την δικαιολογίαν της τοιαύτης διακρίσεως των πιστών του ακολούθων, οι οποίοι δύνανται να εννοήσωσι τα Μυστήρια της βασιλείας του Θεού άνευ και μετά παραβολών προς τους άλλους τους «έξω» και λέγει. «Όστις γαρ έχει δοθήσεται αυτώ και περισσευθήσεται. Όστις δε ουκ έχει και ο έχει αρθήσεται απ’ αυτού». Εκείνος δηλαδή ο οποίος επωφελείται την πρώτην δοθείσαν δωρεάν, λαμβάνει και άλλην δωρεάν. Εκείνος όμως ο οποίος δεν επωφελείται την πρώτην δωρεάν, όχι μόνον δεν λαμβάνει κι άλλην, αλλά χάνει και εκείνην, την οποίαν έχει. Η πρώτη δωρεά, η οποία εδόθη εις όλους, είναι η διδασκαλία και τα θαύματα του Κυρίου. Αυτά είναι τα κλειδιά, δια των οποίων θα ανοιχθώσι τα νοήματα των παραβολών. Ταύτα όμως απέκρουσαν «οι έξω» του Χριστού, οι άπιστοι Ιουδαίοι. Δία τούτο στερούνται των υψηλοτέρων αληθειών της βασιλείας του Θεού, αίτινες υπάρχουσιν εις τας παραβολάς. Σεις δε οι Απόστολοι και λοιποί πιστοί, λέγει ο Κύριος, επειδή εδέχθητε τα θαύματα και την διδασκαλίαν, τα κλειδιά, δύνασθε να εισέλθετε εις τα νοήματα των παραβολών. Κάμνων ο Κύριος προσεκτικούς τους μαθητάς και αποστόλους του δια τας παραβολάς και δωρεάς αυτάς λέγει και προς αυτούς : «Βλέπετε ουν πως ακούετε. Εν ω μέτρω μετρείτε, μετρηθήσεται υμίν και προστεθήσεται υμίν». Όσον περισσότερον προσέξητε, τόσον περισσότερα θα εννοήσητε, όσον περισσότερον εργασθήτε τας δωρεάς αυτάς, τόσον περισσότερον θα σας αυξηθούν, τόσον περισσότερον θα αμειφθήτε.

Ο Κύριος, ίνα τονίση περισσότερον την θέσιν των απίστων έναντι των παραβολών, λέγει: «εκείνοις δε τοις έξω εν παραβολαίς πάντα γίνεται, ίνα βλέποντες βλέπωσι και μη ίδωσιν και ακούοντες ακούουσι και μη συνιώσι, μήποτε επιστρέψωσι και

αφεθή αυτοίς». Αιτία της τυφλώσεως των απίστων Ιουδαίων δεν είναι ο παραβολικός φλοιός και ο Κύριος ο ειπών τας παραβολάς ταύτας, αλλά αυτοί οι άπιστοι Ιουδαίοι, οι οποίοι απέρριψαν την κλείδα των παραβολών, τα θαύματα δηλαδή και την διδασκαλίαν του Κυρίου, ως είπομεν. Ως αποτέλεσμα όμως ήλθεν η τύφλωσις αυτών. Επομένως ενταύθα οι τελικοί σύνδεσμοι «ίνα μη ίδωσιν.... και μη συνιώσιν μήποτε επιστρέψωσι...» δεν έχουσιν έννοιαν τελικήν, δεν εκφράζουσι σκοπόν, αλλά έννοιαν αποβατικήν, διότι εκφράζουσιν αποτέλεσμα. Επομένως το «ίνα βλέποντες μη βλέπωσι....» κ.λ.π. πρέπει να αποδοθή δια του : Οι «έξω» εθελοτυφλούν, ώστε βλέποντες να μη βλέπωσι και ακούοντες να μη εννοώσιν. Ο Κύριος, ίνα τονίση τα αίτια της τυφλώσεως των είναι η απιστία των και η αδιαφορίαν των, φέρει την προφητείαν του Ησαΐου, η οποία λέγει: «ακοή ακούσετε» και επανάληψιν ακούετε «και ου μη συνήτε και βλέποντες βλέψετε» κατ' επανάληψιν βλέπετε «και ου μη ίδητε. Επαχύνθη» εσκληρύνθη «γαρ η καρδία» η ψυχή «του λαού τούτου και τοις ωσί βαρέως ήκουσαν και τους οφθαλμούς αυτών εκάμμυσαν». Ενώ ήκουον με τα σωματικά των αυτιά τα λόγια του Κύριου, δεν ενόουν τα νοήματα αυτών. Ενώ έβλεπον τόσα θαύματα δεν ενόουν την αποστολήν του Χριστού. Τούτο έγινε, διότι εσκληρύνθη η καρδία του λαού τούτου και δια τούτο έκλεισαν ματιά και αυτιά εις τα θαύματα και την διδασκαλίαν του Σωτήρος. Η διαγωγή των δε αύτη ήτο τοιαύτη «μήποτε ίδωσι τοις οφθαλμοίς και τοις ωσίν ακούσωσι και τη καρδία συνώσι «και επιστρέψωσι και ιάσωμαι αυτούς». Δεν ήθελον να ακούσωσι μήπως και όπως κοινώς λέγομεν μη – μπας..... και σωθώσι! Πόση ειρωνεία!

Ο Κύριος στρέφεται και πάλιν προς τους μαθητάς του και μακαρίζει αυτούς, διότι ακούουσι τα θεία του λόγια πιστεύοντες εις αυτά ως εξής˙ «υμών μακάριοι οι οφθαλμοί, ότι βλέπουσι τα ώτα υμών ότι ακούουσιν. Αμήν λέγω υμίν, ότι πολλοί προφήται και δίκαιοι» τα πλέον εξαίρετα πρόσωπα της Παλαιάς Διαθήκης «επεθύμησαν ιδείν α βλέπετε και ουκ είδον και ακούσαι, α ακούετε και ουκ ήκουσαν». Ενταύθα πρόκειται περί πνευματικών οφθαλμών και ώτων.

Ίνα μη νομισθή ότι αι παραβολαί αύται εδόθησαν, ίνα εννοηθώσι μόνον υπό των αποστόλων, ο Κύριος τονίζει, ότι πρέπει να κηρυχθώσιν εις όλον τον κόσμον και λέγει τα εξής: «ουδείς λύχνον άψας καλύπτει αυτόν σκεύει η υποκάτω κλίνης τίθησιν, αλλά επί λυχνίας τίθησιν, ίνα οι εισπορευόμενοι βλέπωσι το φως. Ου γαρ εστι κρυπτόν, ο ου φανερόν γενήσεται, ουδέ εγένετο απόκρυφον αλλ' ίνα έλθη εις φανερόν». Δία των φράσεων τούτων ο Κύριος συνιστά εις τους αποστόλους του, ότι πρέπει να κηρύξωσιν εις όλον τον κόσμον, διότι ο ανάψας λύχνον δεν τον σκεπάζει με δοχείον τι ούτε τοποθετεί αυτόν κάτωθεν της κλίνης, αλλά θέτει αυτόν εις τον λυχνοστάτην, ίνα φωτίζη τους εισερχόμενους εις την οικίαν. Ο,τι είπεν ο Κύριος εν τω κρυπτώ, μεταξύ δηλαδή των μαθητών του, πρέπει να έλθη

ως, πρέπει να διαδοθή εις όλον τον κόσμον. Ο Κύριος τέλος εφιστών την προσοχήν εις τα λεγόμενά του προσθέτει˙ει τις έχει ώτα ακούειν, ακουέτω». Εκείνος ο οποίος θέλει να ακούση τα λόγια αυτά, ας τα ακούση.

Β’) Το επισφράγισμα των παραβολών.

Οι ευαγγελισταί και ο Κύριος κατακλείουσι τας παραβολάς ως εξής:

Ο Ματθαίος και ο Μάρκος λέγουσι˙ «τοιαύταις παραβολαίς ελάλει τοις όχλοις τον λόγον καθώς ηδύναντο ακούειν». Ο Ιησούς εδίδασκε σαφώς προσαρμοζόμενος εις τας ικανότητας των ακροατών του, χρησιμοποιών εικόνας εκ της αγροτικής, οικογενειακής ζωής. «Χωρίς δε παραβολής ουκ ελάλει αυτοίς». Έκαμε τοσαύτην χρήσιν των παραβολών κατά την περίοδον αυτήν ώστε έκαμεν εντύπωσιν εις τους Αποστόλους. Άνευ παραβολής δεν ωμίλει. Επομένως πολλαί εξ αυτών δεν εγράφησαν. «Κατ’ ιδίαν τοις ιδίοις μαθηταίς επέλυε πάντα», προσθέτει ο Μάρκος. Ιδιαιτέρως δε εξήγει ο Κύριος εις τους Αποστόλους του πάσαν απορίαν των. Ο δε Ματθαίος ενθυμηθείς αναφέρει τον 77ον ψαλμόν, οπού ο ιερός προφήτης Ασάφ λέγει «ανοίξω εν παραβολαίς το στόμα μου, ερεύξομαι κεκρυμμένα από καταβολής κόσμου».

«Ερεύξομαι» σημαίνει αναγγέλλω μετά ισχυράς φωνής. «Κεκρυμμένα από καταβολής κόσμου» είναι αι οδοί της θείας Προνοίας δια την προστασίαν του Ισραήλ τα εν αυταίς κεκρυμμένα νοήματα. «Αινίγματα» κρυμμένα νοήματα έχουσι και αι ευαγγελικαί παραβολαί. Όπως λοιπόν ο Ασάφ εχρησιμοποίει το παρελθόν της ιστορίας του Ισραήλ, ως απαλλαγή εκ της Αιγύπτου κλπ. δία να εξαγάγη μυστικόν, ηθικόν τι συμπέρασμα, κατά παρόμοιον τρόπον και ο Χριστός εχρησιμοποίει δια των παραβολών γεγονότα της φύσεως και της ζωής, ίνα διδάξη τας μυστηριώδεις αληθείας του Ευαγγελίου. Ο Χριστός είναι εικών του Ασάφ.

Ο Κύριος κατακλείει ως εξής τας παραβολάς ταύτας: «συνήκατε ταύτα πάντα» ενοήσατε, λέγει προς τους Αποστόλους του, όλας αυτάς τας ερμηνείας και τα κύρια σημεία των παραβολών; Ερωτά ο Κύριος τους μαθητάς του, διότι ήτο έτοιμος να δώση ερμηνείας, εις όσα δεν ενόησαν. Οι μαθηταί απαντώσι ναι! Ο Χριστός λέγει εις αυτούς˙ «Δία τούτο πας γραμματεύς μαθητευθείς εις την βασιλείαν των ουρανών όμοιός εστιν ανθρώπω οικοδεσπότη, όστις εκβάλλει εκ του θησαυρού αυτού καινά και παλαιά». Αφού ενοήσατε, σας λέγω τούτο: «πας γραμματεύς» πας χριστιανός δηλαδή διδάσκαλος «μαθητευθείς» λαβών μαθήματα «εν τη βασιλεία των ουρανών» εν τη εκκλησία δηλαδή του Θεού και εννοήσας αυτά ομοιάζει προς οικοδεσπότην, νοικοκύρην. Όπως δηλαδή ο οικοδεσπότης εκ του «θησαυρού», του θησαυροφυλακίου του, εκ της αποθήκης του, όπου έχει εναποταμιεύσει δια τας ανάγκας της οικογενείας του τα χρειώδη, εξάγει «καινά

και παλαιά» τα απαραίτητα δηλαδή δι’ εκάστην ημέραν τρόφιμα και πράγματα, κατά παρόμοιον τρόπον και ο χριστιανός διδάσκαλος πρέπει διδάσκων να παραθέτη καινά και παλαιά ήτοι θρησκευτικήν γνώσιν, η οποία συνίσταται εκ παλαιών και νέων καλών διδαγμάτων εκ της Παλαιάς και Νέας Διαθήκης, εκ της κοσμικής και χριστιανικής σοφίας δια να ωφελήση τους ακροατάς του, διότι και ο Κύριος εχρησιμοποίει εις την διδασκαλίαν του παραβολάς εκ της καθημερινής ζωής. Ο Χριστός διδάσκαλος εκφράζει «τα κοινά καινώς και τα καινά κοινώς». Ήτοι διδάσκει τα γνωστά κατά τρόπον καινούργιον και τα καινούργια κατά τρόπον εύληπτον εις όλους.

Γ’) Σκέψεις επί των παραβολών.

Η παραβολή διασαφεί δια παραδειγμάτων και αναλογιών τας εννοίας, υποβοηθεί την μνήμην, διεγείρει την σκέψιν, διδάσκει βαθμιαίως, παιδαγωγικώς. Ταύτα πάντα είναι δι’ όλους τους ανθρώπους ιδία όμως δια τους Ιουδαίους, οι οποίοι ηγάπων την συγκεκριμένην διδασκαλίαν περισσότερόν της θεωρητικής και φιλοσοφικής. Παρ’ όλα τα πλεονεκτήματα αυτά η παραβολή έχει και το μειονέκτημα, ότι δεν θίγει απ’ ευθείας το θέμα αλλά εμμέσως, διότι δεν εκφράζεται ρητώς αλλά συγκεκαλυμμένως. Μάρτυρες τούτων οι ίδιοι οι Απόστολοι, οι οποίοι ζητούν εξήγησιν και ο Κύριος, ο οποίος ερμηνεύει την παραβολήν του σπορέως. Πόση διαφορά παραβολής και ερμηνείας!

Αυτά τα πλεονεκτήματα γίνονται μειονεκτήματα, διότι ενώ διεγείρουν την προσοχήν, την έρευναν, την σκέψιν, δεν εκφράζουσι πλήρως τα νοήματα, όπως η ρητή διδασκαλία. Αι παραβολαί έχουν δύο όψεις : μίαν φωτεινήν και την άλλην σκοτεινήν, όπως η νεφέλη, η οποία ωδήγει τους Ιουδαίους και εσκότιζε τους Αιγυπτίους.

Ο παραβολικός δηλαδή φλοιός είναι τοιούτος, ώστε εν ω διεγείρει την προσοχήν των επιμελών και αμείβει αυτούς πλουσίως εις νοήματα, εμποδίζει και τιμωρεί τους αμελείς, τους αδιάφορους εις την κατανόησιν των νοημάτων, διότι εις αυτούς παρουσιάζεται αύτη ως τερπνή διήγησις ικανοποιούσα μόνον την περιέργειαν. Η παραβολή ομοιάζει προς αμύγδαλον του οποίου ο προς βρώσιν καρπός είναι τα νοήματα, ο δε σκληρός φλοιός του η διήγησις. Ταυτοχρόνως δε φυλάσσονται τα υψηλότερα νοήματα από απίστους και αδιάφορους, ίνα μη θέσωμεν τους μαργαρίτας έμπροσθεν των χοίρων. Η παραβολή είναι έκφρασις της θείας καλωσύνης, διότι κρύπτουσα από τους κακούς τα καλά νοήματα καθιστά αυτούς ολιγώτερον υπευθύνους του να αμαρτήσωσι συνειδητώς, ταυτοχρόνως δε παρέχει εις αυτούς την ευκαιρίαν να ερωτήσουν, να εννοήσουν, να επιστρέψουν.

Επί πάσι δε τούτοις η παραβολή είναι σεβασμός της ελευθερίας του ανθρώπου, διότι αφήνει ελεύθερον τον αν-θρωπον, αν θέλη να εισαχθή εις τα μυστήρια του Θεού. Επομένως αι παραβολαί εκφράζουσι την δικαιοσύνην του Θεού, διότι αμείβουσι τους επιμελείς και τιμωρούσι τους αμελείς, φυλάττουσι τους ουρανίους θησαυρούς από αναξίους χείρας και κύνας και σέβονται την ελευθερίαν του ανθρώπου. Οποίον βάθος !

Πηγή: agiazoni.gr